

Szentesti áhítat

Mt 1, 18-25. 2, 1-13

A mi kultúránkban karácsony a legintimebb, leginkább bensőséges, befelé forduló ünnep. Aki teheti, családjá körében tölti, meglátogat, befogad ezen az ünnepen. Sok meghittség, békesség, csend, megnyugvás tartozik ehhez az ünnephez az emberek elgondolása szerint. Az ajándékozás is ennek a kifejeződése: a szeretet, kedvesség kézzel fogható megnyilvánulása.

A karácsonyhoz kapcsolódó érzések, a karácsony keltette állapot a legtöbb emberben a gyermekkori kellemes emlékek felidéződéséhez kapcsolódik, ami természetes dolog. A gyermekkor szép emlékei, biztonsága elevenedik meg ekkor. És ez így van rendjén. A legtöbb ember eddig jut, ennyit vár és ennyit is kap az ünneptől.

Ma este lehetőségünk van ennél többet is megérteni. Beletekinthetünk abba az igazságba, ami kirajzolódik az első karácsony megismerése kapcsán. És abba a reménységbe, ami karácsony üzenete számunkra, ami jóval több az emberi bensőségesség megélésénél.

1. Karácsony a kiszolgáltatottak/kiszolgáltatottság ünnepe.

Ha elolvassuk a bibliai beszámolót arról, mi történt az első karácsonykor, akkor világossá válik számunkra, hogy bár az azóta eltelt kétezer év művészete ezt sokszor enyhíteni próbálta, de karácsony alapvető jellemzője a kiszolgáltatottság. Van benne valami nyers, valami kényelmetlen, durva. A legkevésbé sem idilli.

1. Jézus Krisztus személyében Isten emberré lesz, kiszolgáltatott, emberi alakban ölt testet. Gyermekként születik a földre, öntudatlan, magatehetetlen kis lényként, aki teljességgel rászorul környezetére gondoskodására.

2. Születése kapcsán ráadásul családja is kiszolgáltatottá válik: a jegyességben élő Mária áldott állapota eleinte nem kis fejtörést okoz Józsefnek. Sőt, közösségében bizonyára az intrikák és megvetés tárgyává lettek emiatt a helyzet miatt. Mária asszonyként József döntésének a kiszolgáltatottja, mivel emiatt József bármikor elbocsáthatja jegyesét. Angyal győzi meg Józsefet álmában a helyes döntésről.

3. A szent család aztán egy népszámlálás miatt útra kell, aminek pont akkor kellett történnie, amikor már nagyon nehéz egy út egy áldott állapotban lévő asszonynak. Elégképpen kiszolgáltatott körülmények között kellett megszületni a Királyok királyának, egy istállóban, állatok között, mivel a vendégfogadóknak, házakban már nem volt számukra hely.

4. És végül ott van Heródes dühe: az aktuális helytartó dühe és féltékenysége határtalan, majdnem el is éri a megszületett gyermeket. Menekülni kell egészen Egyiptomig, mert ki vannak szolgáltatva az aktuális politikai vezető féltelen dühének.

Természetesen Isten kegyelme ott van mindezek felett és Ő tartja, őrzi ezt a családot. De látnunk kell, hogy Isten tökéletes terveinek megvalósulásakor, a legszebb és utólag legfelemelőbb pillanatokban is egyszerre lehet jelen az isteni és az emberi valóság. A méltóság és a kiszolgáltatottság. A sötétség és a világosság.

2. Karácsonyi kiszolgáltatottság: Isten oltalmának kontextusa

A sötétség karácsonykor ugyanis a világosság kontextusa. Ebben a sötétségben jelenik meg a világ világossága. A világosság a sötétségben fénylik. A világosság nem változtatja át rögtön a körülötte lévő sötétséget világossággá, csak megjelenik benne.

A kiszolgáltatottság, ami megjelenik a karácsonyi történetben, csak egyik oldaláról embereknek való kiszolgáltatottság. Mert igazán, lényegileg az Istennek való kiszolgáltatottságot jelenti. Hiszen minden emberi történés, helyzet és körülmény mögött ott van Isten gondviselő kegyelme. Ott van és megtart, hogy elhiggyük: biztonságban vagyunk Istennél! És igazából egyedül nála vagyunk biztonságban.

Isten akarata és terve szerint történik minden karácsonykor.

1. Azért küldi el a fiát emberi testben, hogy megmutassa: Ő teljesen azonosul az emberi léttel. Megérti, átérzi annak minden részletét. Így írja a Zsidókhöz írt levél:

Zsid 2,17: Ezért mindenben hasonlónak kellett lennie a testvéreihez,
hogy irgalmas és hű főpap legyen az Isten előtti
szolgálatban, hogy engesztelést szerezzen a nép
bűneiért.

2. Isten akarata Mária állapotossága, kiszolgáltatott állapota. Isten oltalmazza Őt, hogy el tudja mondani hálaénekét, ezzel reményt adva minden megalázott, számkivetett, megbélyegzett embernek:

Lk 1,48: mert rátekintett szolgálóleánya megalázott voltára: és íme, mostantól fogva
boldognak mond engem minden nemzedék,

3. Isten gondviselő szeretete kísérte a szent családot Betlehembe is. Mert bár fárasztó és kellemetlen, de itt kell megszületnie Krisztusnak. Hiszen így teljesedik be az ószövetségi prófécia:

Mt 2,6: Te pedig Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legjelentéktelenebb
Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legeltetni
fogja népemet, Izráelt."

4. Ugyanez a helyzet az egyiptomi meneküléssel és minden egyes részlettel a karácsonyi történetben. Önmagában semmi idillikus, szeretetteljes és megható nincs a történetben, csak egyetlen: Isten oltalma, ölelő szeretete, ami megnyilvánul minden keresztül és értelmet ad mindennek, ami ott történik.

A karácsonyi meghittség megértése és igazi megtalálása ebben a felismerésben rejlik: akármilyen is történik velem és körülöttem, ha Istené vagyok, akkor az Ő oltalmában,

szeretetében élhetek. Az Övé vagyok és Ő tartja meg az életemet bármi is vegyen körül aktuálisan.

3. Isten bensőséges közösségbe hív magával és egymással!

Az ünnep üzenete ma számunkra, hogy Isten bensőséges közösségbe hív magával és egymással bennünket. Nem csak felszínes ünnepélyességbe, rövid ünnepi pillanatok jó illatába, hanem mély, elkötelező, egzisztenciálisan meghatározó közelségbe, közösségbe. Van egy hely a karácsonyi történetben, ahol megcsillan valami ebből. A jászol körül, a megszületett gyermek körül kialakul egy roppant bensőséges légkör. Sokrétegű és összetett bensőségesség ez. Az alapja az, hogy Isten megnyitja magát és elküldi a fiát. Nyit az emberek felé és megosztja magát velünk. Ez az első és legalapvetőbb forrása a bensőségességnek. A második, hogy Mária édesanyaként megosztja ezt a legintimebb és legbensőbb pillanatot tulajdonképpen vadidegenekkel: a megszületett gyermekével töltött elő óráiba megengedi, hogy belépjenek idegen pásztorok, férfiember, napkeletről érkező bölcsek, más nyelvet beszélő, más kultúrájú idegenek. Miközben Mária és József elutasítást tapasztal például a szállásadók részéről, ők befogadóak és megnyitják magukat. Így lesz helyük mindnyájuknak Jézus jászlánál.

Ez tehát a szenteste üzenet: bensőségesség és kiszolgáltatottság egyszerre. Isten megnyitja szívét, kiárasztja szeretetét az emberre és elküldi a Fiát e világba. Bensőséges közösségbe von és képessé teszi erre mindazokat, akik Őt követik. Kiszolgáltatottá is válik ezáltal, olyannyira, hogy elpusztíthatóvá válik egy napon. De az is Isten tervét szolgálja a megváltásban.

Ma Krisztusért megbékélhetünk Istennel, egymással és magunkkal is az ünnepen. És vállalhatjuk az ünnep fő üzenetét: a szeretetre szükségünk van (adni és kapni), de a szeretet kiszolgáltatottá is tesz. Ez az ára. Ezáltal lesz hiteles és valódi. Az Istenben való hitben az ember kiszolgáltatja magát Istennek, hisz rá bízva életét. Az emberi kapcsolatainkban is amikor szeretjük egymást, kiszolgáltatottá is válunk. De csakis így, ezáltal születhet bensőségesség, valódi, megélt szeretet és elfogadás.

Isten oltalma, kegyelme és szeretete áldjon meg bennünket, őrizzen minket az ünnepen és azon túl is! Ő segítsen nekünk megmaradni és megújulni hitben, reménységben, szeretetben ezen az ünnepen is!

Ámen!

(Thoma László)